

HÁJEK

listopad
2020

Naše noviny

OBSAH

■ Pozdrav

■ Kvíz

■ Program DSH

■ Zajímavosti

■ Literární dílna

■ Rozjímání

■ Povídka měsíce

■ Poradna pro vás

■ Zajímavosti

■ Info z domova

**Srdečně vítáme nové
obyvatele, kteří
nastoupili do našeho DS.**

Šídová Božena

Zpravodaj Hájek vychází
v nákladu 200 výtisků pro potřeby
obyvatel Domova seniorů Praha 4 Háje,
K Milíčovu 734 a je neprodejný.

Na vydání spolupracují:
Michaela Menoušková,
Zdeňka Proboštová,
Danuše Tučková,
Dagmar Zavadilová, ředitelka DS,
ve spolupráci s klienty DS.

DOMOV
PRO SENIORY
HÁJE

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

1. Jaké medaile získala na ZOH v Soči biatlonistka Gabriela Koukalová(*1.11.1989)?
 - a) dvě zlaté
 - b) dvě stříbrné
 - c) dvě bronzové
2. Jakému sportu se věnoval při založení (2.11.1892) SK SLAVIA?
 - a) fotbalu
 - b) hokeji
 - c) cyklistice
3. Ve které nemocnici se 4. listopadu 1982 narodilo první dítě “ze zkumavky”?
 - a) Fakultní nemocnice v Brně
 - b) Porodnice U sv. Apolináře v Praze
 - c) V Ústavu pro péči o matku a dítě v Praze-Podolí
4. 12. listopadu 1989 byla svatořečena Anežka Česká, ve kterém století žila?
 - a) 12. století
 - b) 13. století
 - c) 14. století
5. Která z písní nepatří do repertoáru Richarda Adama (*14.11.1930)?
 - a) Tina Marie
 - b) Granada
 - c) Tereza
6. V jakém automobilu závodila Eliška Junková (*16.11.1900)?
 - a) Bugatti
 - b) Porsche
 - c) Ferrari
7. Který americký prezident navštívil 17. listopadu 1990 poprvé v historii Prahu?
 - a) George Herbert Walker Bush
 - b) Bill Clinton
 - c) Barack Obama
8. Který klášter založil 21. listopadu 1347 Karel IV.?
 - a) Břevnovský klášter
 - b) Sázavský klášter
 - c) Emauzský klášter
9. Kolik svazků Ottova naučného slovníku vyšlo od 25.11.1888 do r. 1908?
 - a) 17
 - b) 27
 - c) 37
- Ve kterém městě byl 28. listopadu 1695 popraven vůdce
10. Chodů Jan Sladký Kozina?
 - a) Klatovy
 - b) Domažlice
 - c) Plzeň

Vážení čtenáři a luštitelé,

na otázky z říjnového kvízu odpovědělo 14 čtenářů.

Deset správných odpovědí měli:

Olga Štěpánová a Jiří Podlešák

Devět správných neměl nikdo.

Osm správných odpovědí měli:

skupina A0, Anna Legnerová a Přemysl Červenka

GRATULUJEME!!!

Nejvíce vás potrápily otázky č. 3. a č. 6.

Důležitá informace:

vyplněné kvízy je nutné vhodit do schránky na oddělení A0

nejpozději do 20. v daném

měsíci. Později vhozené odpovědi

už nemohou být započítány a uvedeny v časopisu Hájek, a to z důvodu uzávěrky a tisku časopisu.

Zde si můžete přečíst správné odpovědi.

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI

1.b) dva medvědy

2.c) Pešánek

3.c) spodní kvašení

4.b) Praha/Kbely

– Bratislava/Vajnory

5.b) v Holicích

6.a) Jiráskův most

7.c) po nevlastním otci

8.c) Tiumen

9.c) Thomayerova nemocnice

10.b) Don Giovanni

Denní stacionář Parkinson slaví 10 let

I když bychom toto kulaté výročí rádi patřičně oslavili, doba nám příliš nepřeje, a proto jsme oslavu odložili na lepší časy. Ale i tak bych se ráda za těmi uplynulými léty poohlédla.

Třeba si ještě někteří z vás pamatují, že stacionář ze začátku fungoval jako detašované pracoviště na Libuši. V domově s pečovatelskou službou v Brunelově ulici jsme 18.10.2010 slavnostním otevřením zahájili provoz stacionáře pro

parkinsoniky. Společnost Parkinson o.s. tenkrát hledala nějaký domov, v jehož spolupráci by bylo možné zprovoznit denní stacionář zaměřený právě na potřeby parkinsoniků, a tak vznikla spolupráce s DSH, jakožto provozovatelem.

Na Libuši jsme fungovali jen něco málo přes rok, protože se ukázalo, že plánované rozšíření služby i na byty pro parkinsoniky nebude tak jednoduché. Zároveň jsme zjistili, že bude i z provozních důvodů lepší a jednodušší, když bude provoz stacionáře pod jednou střechou s DSH. A tak se stacionář v lednu 2012 poprvé stěhoval – z Libuše do prostorů nynější Ergoterapie v suterénu budovy A v DSH. Prostor to byl pěkný a velký, ale chybělo klidné místo na odpočinek klientů, nebo oddělená kancelář. Zároveň se ale v domově rekonstruovalo horní patro, které mělo do budoucna sloužit také jako oddělení se zaměřením na klienty s Parkinsonovou nemocí, a kam by se tudíž přestěhoval i stacionář. Po roce bylo hotovo a v lednu 2013 jsme se opět stěhovali.

Ze suterénu do zadní části chodby na oddělení A3, kde se 8.1.2013 slavnostně otevřelo celé patro, právě i s lůžkovou částí pro klienty s PN. Bohužel se ale i tohle řešení pro nás ukázalo jako ne úplně vyhovující, a tak se stacionář asi po půl roce stěhoval opět do Ergoterapie, kde byl v provozu do konce roku 2013. Mezitím se ale již rozhodlo, že stacionář dostane zbrusu nové a přímo pro jeho účely potřebné prostory. Tak se stalo, že po zhruba čtvrtročním úplném přerušení provozu se stacionář naposledy přestěhoval do nynějších nově vytvořených prostorů. Třeba si opět ještě někdo z vás vzpomene, že byla dříve jídelna o kousek větší (tam, kde sedával spíše personál) nebo že byl naproti výtahům v suterénu budovy A sklad. Tak z těchto prostorů se podařilo vytvořit krásné a vyhovující prostředí pro klienty denního stacionáře, který se v květnu 2014 opět zprovoznil. Koncem roku 2016 se navíc ještě přistavěla terasa, takže klienti mohou kdykoliv ven na zahradu, aniž by měli pocit, že opouštějí prostory stacionáře.

Za těch deset let se tu přirozeně vystříдалo hodně zaměstnanců a ještě více klientů, ale jsem ráda, že se nám daří, a stále se hlásí klienti noví. Za zmínku stojí jistě i pozitivní skutečnost, že již několik klientů, kteří docházeli do stacionáře, mohlo následně přejít k trvalému bydlení právě na zmíněné oddělení A3 a dnes už i částečně oddělení A2, která jsou péčí přizpůsobená klientům s PN. Rozhodnutí přejít z vlastního domova do nějakého zařízení je jistě pro každého těžké, ale myslím si, že když už to rozhodnutí jednou z jistých, většinou zdravotních důvodů padlo, je pak určitě lepší jít někam, kde už to člověk zná. Výhodou je, že nás pak i „bývalí“ klienti stacionáře mohou nadále navštěvovat, za což jsem opravdu ráda.

Náš denní stacionář není ale jen zařízení, které prošlo mnohým stěhováním, stacionář stojí hlavně na lidech, kteří k nám (doufám rádi) docházejí a kteří zde pracují. Jsme malý kolektiv, a tak je přirozené, že se již všichni dobře známe. A i když se již mnoho klientů vystříдалo, ráda vzpomínám na všechny z nich a na to, co jsme s nimi zažili, případně pro ně vytvořili. Asi nejzajímavější byl týdenní rekondiční pobyt v Žacléři v říjnu 2011. Byl to pěkný a věřím, že pro klienty i velmi přínosný zážitek, který ale zůstal ojedinělý. Dále mám ráda naše každoroční předvánoční posezení (besídky), kdy si nejen pravidelně zazpíváme koledy, ale i pochutnáme na vlastnoručně vyráběném cukroví. Jako tým stacionář Parkinson se také rádi účastníme Tuzemského umu nebo jednotlivě soutěžních her, pořádaných DSH u příležitosti dne Parkinsonovy nemoci, který připadá vždy na 11. dubna. Bohužel letos vše zmíněné odpadlo i s plánovanou muzikoterapií, kterou měla provádět externí terapeutka a na kterou se nejen klienti velmi těšili.

Přesto ale doufám, že se časy brzy opět zlepší, a dokud to bude možné, budeme rádi pro naše klienty a jejich rodiny nadále fungovat a vytvářet ke každodennímu programu i pozitivní atmosféru. Na závěr bych touto cestou ráda poděkovala všem bývalým i stávajícím kolegům za spolupráci, i těm, kteří se nepřímo podílí na chodu stacionáře. A v neposlední řadě samozřejmě také paní ředitelce, která nás vždy ve všem podporuje.

Zůstaňme všichni zdraví!

Lucie Holušová, vedoucí denního stacionáře Parkinson

DAROVANÉ PŘÁNÍ

Letos poslední přání se splnilo panu Bednářovi – návštěva prvoligového utkání SK SLAVIA PRAHA – FK TEPLICE. Tímto děkujeme klubu Slavia Praha za bezplatné poskytnutí vstupenek.

ZOOTERAPIE

Letos naposled nás navštívili naši zvířecí kamarádi. Už teď se těšíme na jaro na další setkání.

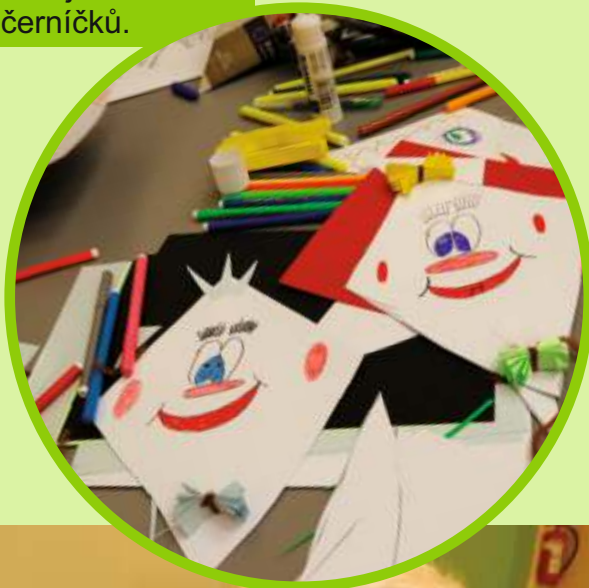
ZOOTERAPIE

Letos naposled nás navštívili naši zvířecí kamarádi. Už teď se těšíme na jaro na další setkání.

MEZI NÁMI V KARANTÉNĚ

Spolupráce s dětmi z MŠ Křejského pokračuje i na dálku. Od dětí jsme dostali krásné obrázky, tak jsme jim na oplátku vyrobili pár draků a Večerníčků.

MEZI NÁMI V KARANTÉNĚ

Spolupráce s dětmi z MŠ Křejského pokračuje i na dálku. Od dětí jsme dostali krásné obrázky, tak jsme jim na oplátku vyrobili pár draků a Večerníčků.

Jazykový koutek

Jazykový koutek Hájku v časech koronavirové epidemie přináší především novotvary, související právě s virovou pandemií. A čeština reaguje vtipně. Posuďte sami.

Virčerka – zavírací hodina pro restaurace, bary a hospody kvůli pandemii.

Koviduvzdorný – taková akce nebo činnost, kterou nemůže epidemie zastavit.

Koronavítěz – podnik nebo podnikatelský projekt, který na nastalé krizi vydělává.

Strašistika – statistika působící strašení lidí.

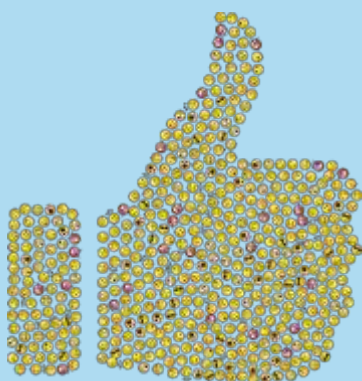
Hodit kovidle – narušení plánů v souvislosti s pandemií koronaviru.

Značková rýma – onemocnění covid-19. Jako každý značkový produkt je i tento dražší a náročnější na zacházení.

Výhrouška - hlášení, aby si lidé nasadili roušku.

Respirožec - člověk nosící respirátor na čele.

Zdroj: <https://cestina20.cz/>

Texty listopadové Literární dílny nemají jednotné téma, vznikly jako volná tvorba členů našeho kroužku, inspirací byla naše společná setkání a téma Menu štěstí, ale i úplně jiné zdroje.

Mistři truhláři

Na lavičce v parku seděl prošedivělý pán středního věku a čmáral do písku před sebou vycházkovou hůlkou. Od vilové čtvrti se přiblížil skoro stejně vyhlížející pán a podíval se na čáry na zemi. Pak se dovolil přisednout a představil se:

„Já se jmenuji Bednařík a bydlím támhle za rohem. Vidím, že si kreslíte nějaký stůl!“

„No to se povedlo - já se jmenuji Stolařík a bydlím tam taky. A nekreslím si jen tak nějaký stůl – chci vymyslet něco originálního.“

„Tak oba pracujeme se dřevem, ale vy jste třída – já dělám jen obyčejné bedny.“

„Pane, nepodceňujte se – udělat správnou bednu na brambory, aby v ní vydržely ve sklepě celou zimu, to je kumšt.“

„Víte co? Zkusíme každý vyrobit to, co dělá ten druhý!“

Dali se do práce, dělali to poctivě jeden den, pak i druhý, a třetí den si představili své výrobky.

„No to je krásná bedna, do hladka opracovaná – ale to je špatně! Prkno musí zůstat tak, jak vyjde z pily, aby mohlo „dýchat“.“

„A ten váš stůl také není v pořádku. Má sice hladoučkou desku, ale neopracované nohy – to by si stolovníci mohli zadřít třísku! A také délka nohou není dobrá – to by jakž takž vyhovovalo při konzumaci polévky, ale na práci s příborem při hlavním jídle je deska moc vysoko.“

„Takže jak je vidět, každý má dělat to, co nejlépe umí. Měli bychom spolu dojít do lesa a popovídat si na čerstvém vzduchu o tom, který strom by byl pro naše výtvořky nejlepší.“

Učinili tak a stali se z nich nejlepší přátelé. **P.D.**

Téměř detektivní případ dvou zubních páráték

V odpadní šachtě se setkala dvě zubní párátka. V tom okamžiku tam přiběhl mladý nezkušený potkánek, který nevěděl, že dřívko není ani chutné, ani výživné.

Jedno párátko se vztyčilo a potkánka lehce píchlo do čumáčku. Ten zakvičel a běžel za maminkou.

„Poslyšte, je to náhoda, že se setkáváme zrovna tady?“ povídá jedno párátko.

„Asi ano“, odpovídá druhé, když tu náhle další příval vody přinášel další párátko, celé od krve.

Párátka se spojila na hladině a nově přípluvší zastavila.

„Tuším nějaký zločin! Copak se vám stalo?“

„Nevím, ten můj člověk vstal v kuchyni od oběda, přešel do koupelny a začal si se mnou čistit mezizubní mezery.“

„To je divné, proč to dělal tak nešetrně?!“

„Ale on ani moc netlačil!“

„Tak to je záhada! Nevšimlo jste si něčeho podezřelého?“

„Ani ne, normální koupelna s umyvadlem, miskou na mýdlo a bidetem. Jen na policičce byl průhledný kelímek s tubou, která měla nápis „paráda“.

„Tak to je jasné, to nebyl nápis „paráda“, ale „parodontax“, což je přípravek proti krvácivosti dásní.“

„To je nepříjemná potíže, ale jak by se mu dalo pomoci?“

„To by chtělo vápno, ale kde ho vzít?“

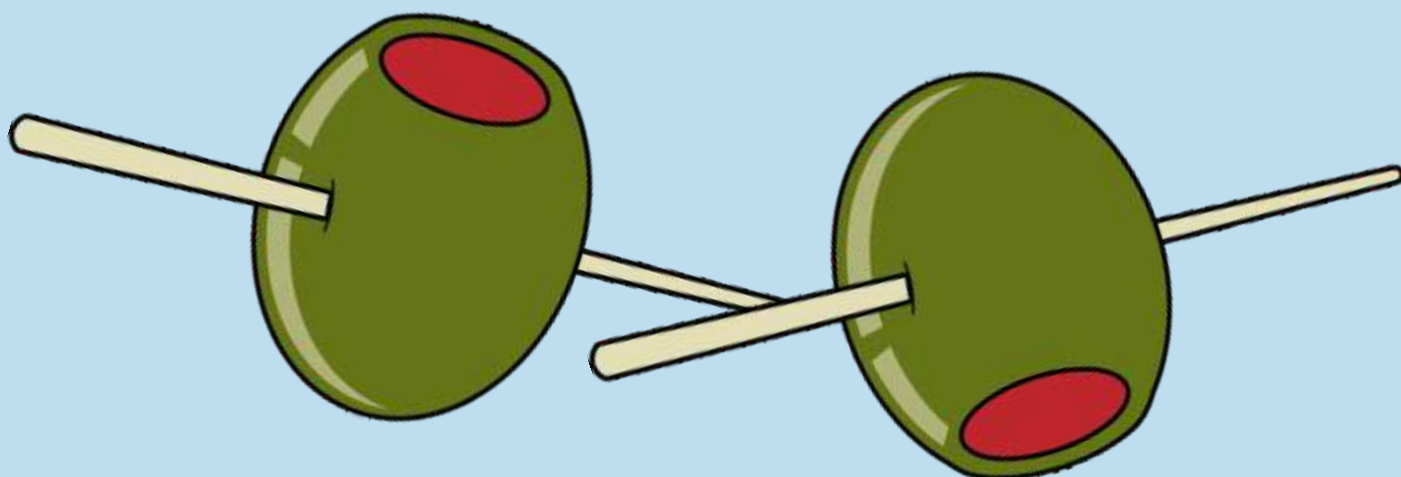
„Copak o to, toho je na stěnách trubek usazeno spousta, jen jde o to, jak ho uvolnit.“

„Musíme přemluvit trubku s teplou vodou, aby se při každém spuštění silně nadechla a pak prudce uvolnila.“

Tak se stalo, trubka byla ochotna spolupracovat, a tak se vždy na zubní kartáček dostalo trochu léčivého vápna.

Krve ve výplachové vodě ubývalo. Mezizubní mezery se lehce zmenšovaly, takže nebylo potřeba používat párátka, a když ještě člověk zahlédl v televizi reklamu na ústní vodu a začal ji používat, poznala párátka, že již nebudou potřeba a rozjela se po vodě dál k moři.

Jen jim bylo líto, že se vzdalují od šumavských hvozdů, kde se narodila. **P.D.**

Můj fantastický výlet do překrásné zahrady snů a kouzel

Už je zase tady! Znovu září barevný podzim, zázrak nečekaného, kdy na jeho začátku jsou dny delší, prozářené laskavými, zpočátku silnými hřejivými slunečními paprsky. Pozvolna budou pozbývat na intenzitě a jemně, až skoro něžně, budou ještě pár dní hladit naše těla. A kdo nastaví svoji tvář slunci, bude odměněn taktéž překvapivě sladkými dotyky životodárného svitu žhavé sluneční planety, tolik potřebné k životu na naší milované matičce Zemi, a to se vším, co je živé na naší vesmírné lodi, která pluje, otáčí se a rotuje nekonečně prostorným vesmírem, nesouc na sobě i uvnitř sebe krásný život!

Ale dost dalek a vraťme se na naši Zemi v době podzimu, kdy ještě překrásně kvetou květiny a především jiřiny. A to je můj výletní cíl jednoho zářiového dne.

Ten den nastal! Je krásné ráno! Teplo! Dnes nebude pršet! No paráda! Den jako stvořený pro výlet či turistiku. Jupí!

Pozdravím všechny lidi a nejraději ty, co mají hodně dobré vůle. A sedám s ostatními klienty našeho domova do jednoho z aut. A jede se! Cesta rychle ubíhá a všichni vystoupivší z aut jsme stanuli před vchodem do vytoužené zahrady dendrologické v Průhonicích, rozkládající se na ploše 72,8 hektarů. Pěstuje se zde téměř neuvěřitelných 8 000 taxonů rostlin. Studium je využito k tvorbě a využití jednotlivých rostlin v sadovnictví a krajinářství. Zahrada slouží k soustřeďování a uchovávání všech dostupných sbírek rostlin.

Nás čeká základní okruh zahradou, po pěkných cestách, bez schodů a zábran, dlouhý 2 300 metrů. První zastávka na cestě je palouk s vysokými javory, mineme je a před námi se rozprostřela barevná louka plničká výstavně roztodivných překrásných květin, rostlin, keřů, stromů. Projdeme okolo mokřadu a naskytne se nám pohled na poklidný „černý rybník“. Znovu míjíme upravené louky a stanuli jsme nad romanticky vyhlížejícím údolíčkem. Vejdeme do lesa překrásně pěstovaných stromů a poté do rododendronového „lesa“, mineme nádherně upravený remízek a už jsme v cíli naší cesty, na dlouhé louce, kde se rozprostírá neuvěřitelně dlouhý záhon plný jiřin mnoha barev a druhů. Nádhra, která se nedá vyjádřit slovy, nejlépe je vidět vše na vlastní oči!

Krása zahrady pohltila celou moji duši a přenesla mě do zahrady fantazie, kde se může všechno a je dovoleno i neuvěřitelné. Stávám se překrásně barevným motýlem, který roztáhne křídla a frrr...!

Lítám nad záhonem jiřin, mávám rozkošně křídly, dělám ve vzduchu otočky a na chvíli se usadím na nádherných barevných květech jiřin.

Ale? Co to? Nejsem zde sama! Skoro všichni výletu chtějí klienti si všimli mé proměny a následovali mě taktéž v cestě do fantazie a i z nich se stali barevní motýlci! Nyní je nás celý velký roj, nádherně poletující nad květinovým záhonem. Všichni jsme šťastní, smějeme se na sebe, nic nás nebolí ani netrápí.

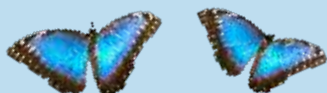
Ale! Ouha!!! Idylka končí, před námi se vynořil ze svých úkrytů roj vos! Vosy odhodlané bránit své území před všemi vetřelci vypadají strašidelně. Náhle se obracejí k nám zády, neboť ucítily vůni zbytků jídel, odpadků a odhozeného kelímku v koši na odpadky se zbytkem sladkoučké, vábivé kofoly, a když ji vosy milují, není co řešit. A již se slétají k svému sladkému novému objevu a nic jiného je nezajímá.

Bohužel nám není dopřán čas na další fantastický let. Ozval se zvuk našich aut, která nás odvezou domů, a čekají na nás u východu. Vracíme se neradi a velmi pomalu do svých vozíků, chodítek a ke svým hůlkám! Nedá se nic dělat, všechno hezké jednou skončí, ale příští rok přijedeme znovu a zahrada bude ještě krásnější, to už nyní víme s určitostí.

Cesta i nazpět utekla pohodově, vystupující z aut v dobrém rozmaru si zantujeme píseň, než se rozejdeme spokojení do svých pokojů!

„Sláva, nazdar výletu, výletu, výletu, nezmokli jsme, už jsme tu, už jsme tady!“

Končí jeden z obyčejně neobyčejných dnů, a kdo se umí přenést do země fantazie, prožije tak každý den šťastnější než mračouni! **I.B.**

Drazí přátelé,

je tu měsíc listopad, měsíc, kdy se příroda připravuje na zimní období. Celá příroda je pro nás velkým tajemstvím. Přesto nás asi nejvíce zahuje otázka: Proč dobro v tomto světě prohrává, proč jsou lidé tak často k sobě zlí, bezohlední? Od filozofů starého Řecka (Epikúros) až po dnešní skeptiky jdou otázky ještě dál. Proč Bůh nezabrání zlu na světě, když je dobrý a všemohoucí? - Bud' zabránit nemůže, ale je to potom ještě Bůh všemohoucí? - Nebo zabránit nechce, ale je to potom ještě Bůh dobrý? A nebo zabránit může a chce, ale proč tedy zlo ze světa nemizí? - Z dávných dob lidstva jsou tu odpovědi mytologické, ale ty nám dnes už pomoci nemohou: Ani z Persie pocházející představa dvou bohů, kteří spolu zápasí, principu dobra a zla. - Ani raně židovská apokalyptika, která posilňuje příčinu zla do temných prapočátků lidstva a jsoucna, do obrazu prvotního hříchu andělů a lidí. Velcí myslitelé 18. století rozumu (Leibnitz, Kant, Hegel) se pokoušeli o rozumové „ospravedlnění“ Boha. Jenže všechno to jejich složité rozumování a mudrování vypadá tvář v tvář člověku drcenému nespravedlivým utrpením jako pokus uspokojit hladového přednáškou o chemii trávení. - A mezi novodobými lidmi se stalo módou, že přestali hledat pomoc u Boha. Byli přesvědčeni, že si od zla a trápení ve světě pomůže člověk sám. Čekalo se, že rozvoj civilizace techniky, vědy a politiky zbaví svět zla a vytvoří nebe na zemi. Jenže tito lidé udělali trpkou zkušenost, a my všichni s nimi, že i ve světě vědeckotechnické revoluce jsou dál války - mnohdy ještě krutější; - existuje dál bezpráví - jen ještě násilnější, že zla vůbec nebylo. Změnilo se jen to, že vinu za zlo člověk nevěřící nemůže už připisovat Bohu. Nehledá se už, jak ospravedlnit Boha, ale jak ospravedlnit člověka. Moderní diplomacie je umění, jak svést vinu za všechno na druhé. Dnes už víme bezpečně: sama věda, technika a politika nezabaví lidstvo utrpení, člověka nevykoupí. - A tak utrpení zůstává i dnes, a zřejmě vždy zůstane, testovací otázkou víry člověka: Můžeš říci, že tvář v tvář tolika utrpení ve světě nemůžeš věřit, že existuje dobrý Bůh.

To můžeš, a mnozí to tak řekli a říkají. Ale můžeš také s mnohými (a biblickým Jobem) říci obráceně: Jen proto, že pevně věřím v dobrého Boha, mohu vydržet žít na tomto světě, plném zla. Jen proto, že pevně věřím v dobrého Boha, mohu si uchovat naději, že všechno v konečném výsledku dopadne dobře. - Jen proto, že pevně věřím v dobrého Boha, mohu unést lásku k lidem. Přemnozí to takto pochopili a také to takhle věří. Já také - a snad i mnozí z vás. - A co nás opravňuje k tomuto pohledu? Celé evangelium nás vede k tomuto pohledu, - to neví nic o Bohu lhostejném k lidskému utrpení, ale ví: o Bohu Otci, který je milosrdný, ví o Božím Synu Ježíši Kristu, který lidské trápení sice nezrušil, ale postavil se v něm po bok člověka. Křesťanství nechce zlo balit do pozlátka. Utrpení zůstává vždy utrpením, zlo zůstává vždy zlem. Křesťan má povinnost bránit zlu, kterému se zabránit dá, - jako to dělal Ježíš.

Přesto zůstává stále dost zla, kterému se zabránit nedá. Proč to tak je, proč člověk nemůže žít bez trápení, to asi žádný rozum nevyzkoumá. Ale ani utrpení ani smrt nás nemůže připravit o naději, o víru, o lásku, dokud víme, že při nás je Bůh, - a že Ježíš, celý jeho život, je sám odpovědí na všechny otázky po smyslu života a smrti.

Boží láska tě neuchrání od trápení, ale Boží láska tě bude chránit ve všem trápení. „Vezmi svůj kříž každodenní a následuj mne“, říká Ježíš. „Já tě obcerstím.“ Že je to konečné vítězství Boží lásky nad zlem, dotvrzuje i kniha Zjevení, která Nový zákon uzavírá: „Hle, Boží přebývání s lidmi... On jim setře každou slzu z očí: Nebude již ani smrti, ani zármutku. Nářku ani bolesti nebude, protože starý svět pominul...“ (Zj 21,3a - 4).

Jistě platí radostný poznatek. Můj život má smysl, když věřím, miluji a doufám. - Ať to platí pro každého z nás, v každé chvíli našeho pozemského života.

Váš jáhen Pavel Urban

ŘECKÉ OSTROVY - 11. díl

Mykonos je ostrov v řeckém souostroví Kyklad ve Středozemním moři, ležící jihovýchodně od ostrova Tinos, severně od ostrovů Paros a Naxos a na východ od ostrova Syros. Rozloha ostrova je 86,13 km² (přibližně 20 x 14 km), nejvyšší bod Profitis Ilias Varniotis dosahuje 364 m.

Spolu s okolními ostrovy Rineia, Délos, Dragonisi a malými neobydlenými ostrůvky tvoří stejnojmennou obec, jež je zároveň regionální jednotkou spadající pod kraj Jižní Egeis. Ostrov, skládající se převážně z žuly, trpí jako mnoho dalších řeckých ostrovů nedostatkem vody.

Zdroj: wikipedia

8.11.1620 se odehrála **bitva na Bílé hoře**. V bitvě se střetly česká stavovská armáda a dvě armády katolické, armáda císaře Svaté říše římské Ferdinanda II. Štýrského a armáda německé Katolické ligy, které zdolaly méně početnou stavovskou armádu. Bitva zpečetila osud českého stavovského povstání a na dalších 300 let ovlivnila osud českého státu.

26.11.1775 začalo **pravidelné měření teplot a zapisování počasí v pražském Klementinu**. Meteorologické měření na pražské klementinské hvězdárně byla zahájena už v roce 1752. Nebyla to ani první přístrojová měření v českých zemích, dochovaly se i starší záznamy měření teploty a pozorování počasí, ale nejednalo se o systematické sledování. Za počátek nepřetržité klementinské řady je považován listopad 1775.

1.11.1840 založil Josef Vincenc Rott na Malém náměstí na Starém Městě v Praze obchod s takzvaným norimberským zbožím, později známé pražské **Železářství U Rotta**. V legendárním železářství se dalo sehnat nesehnatelné. Hřebíky, součástky do hodin, ale i hudební nástroje. Vincenc Josef Rott, zakladatel obchodu na Malém náměstí, si své příznivce získal hlavně pestrým sortimentem. Dům, ve kterém se prodejna nacházela, dodnes zdobí původní malby Mikoláše Alše a velký nápis „V. J. Rott“, ale železářství tam již není.

6.11.1945 bylo založeno Smetanovo kvarteto, české smyčcové kvarteto, které působilo v letech 1945 až 1989. Hudebně i technicky vynikající nahrávky Smetanova kvarteta přinášejí přesvědčivé doklady o tom, jak kvalitní byla česká hudební interpretace. Význam „smetanovců“ spočívá nejen v jejich umělecké práci, ale i v oblasti pedagogické, která má dodnes výsledky v podobě mnoha nových vynikajících souborů.

20.11.1960 bylo v Královské oboře v Praze otevřeno Planetárium. Významným mezníkem v dějinách instituce byl rok 1979, kdy se Planetárium oddělilo od tehdejšího Parku kultury a oddechu Julia Fučíka a stalo se, spolu s ostatními pražskými hvězdárnami, jedním ze středisek Hvězdárny a planetária hlavního města Prahy. Rozsáhlou rekonstrukci a modernizaci prodělalo v roce 1991, kdy bylo nainstalováno nové planetárium Cosmorama. Pražské planetárium s průměrem promítací kopule 23,5 metru patří k největším planetáriím na světě. Pouze několik planetárií v Asii a USA má kopuli o průměru 26 metrů. Největší planetárium světa, v ruském Petrohradě, má průměr promítací kopule 37 metrů. Planetárium umožňuje návštěvníkům pozorovat hvězdy, které jsou promítané na strop prostřednictvím projektoru. Oproti tomu hvězdárna složí k pozorování skutečné oblohy pomocí dalekohledu. V pražské Stromovce je možné obojí.

23.11.1965 začalo v pražském paláci Adria hrát Divadlo za branou. Divadlo založili režisér Otomar Krejča, dramaturg a překladatel Karel Kraus a spisovatel a scenárista Zdeněk Mahler, kmenovým autorem byl básník a dramatik Josef Topol, scénograf Jan Koblasa a herci Jan Tříska a Marie Tomášová. První premiérou byla hra Josefa Topola Kočka na kolejích, vzápětí následovaly Maškary z Ostende Michela Ghelderoda. Divadlo bylo zakázáno v roce 1972. Divadlo za branou II. obnovili jeho zakladatelé po roce 1989, ale projekt ukončilo MK ČR v roce 1994.

8.11.1980 byl dokončen poslední úsek dálnice Praha - Brno - Bratislava v celkové délce 317 km. První návrhy na výstavbu dálnice napříč Československem se objevily již ve 30. letech 20. století. Nový návrh trasy Praha – Jihlava a okruhu kolem Prahy byl Zemským úřadem v Praze připraven po Mnichovu - 5. listopadu 1938 bylo rozhodnuto o vypracování detailních projektů silniční magistrály Praha – Jihlava – Brno – Zlín – slovenská hranice. 13. ledna 1939 byl projekt hotov a schválen. Po okupaci Německem byly plány drobně pozměněny, ale výstavba pokračovala až do roku 1942, kdy byla po postupném omezování definitivně zastavena. Výstavba byla obnovena až v roce 1967. Souvislý dálniční tah mezi Brnem a Prahou byl dokončen 7. listopadu 1980, kdy byl jako poslední dokončen úsek dálnice u Humpolce.

24.11.1985 byla zahájena stavba televizního vysílače na Žižkově. Žižkovský vysílač (též Žižkovská televizní věž) je jednou z pražských dominant a současně nejvyšší stavbou (216 m) ve městě. Leží na rozhraní Žižkova a Vinohrad, v oblasti Mahlerových sadů. Byla postavena v letech 1985 až 1992 Inženýrskými a průmyslovými stavbami Ostrava podle návrhu architekta Václava Aulického, statika Jiřího Kozáka a Alexe Béma. Dne 29. května 2000 bylo na pilíře umístěno dílo Davida Černého zvané „Miminka“, znázorňující batolata lezoucí nahoru a dolů. Protože se setkala s pozitivním ohlasem, bylo v roce 2001 nainstalováno natrvalo. Není to jediný umělecký počín, který věž vyprovokovala: režisér Jan Němec ve vysílači natočil některé scény filmu V žáru královské lásky.

Chcete být zdraví? Jděte k šípku!

Kolem polních cest, na mezích i v zahradách, se to už pěkně červená, což je jasný signál, že nastal čas sklizně šípků. Proč byste měli také vyrazit a natrhat si na zimu pěknou zásobu?

Jestli šípek něčím vyniká, pak je to **obsahem vitamínu C**, kterého má desetkrát víc než citrony! Nejvíc ho obsahují zralé plody. Pokud přezrají, je ho již méně. Ale céčko není jediným přínosem šípku. Najdete

v něm i **vitaminy B a K, hořčík, vápník, lutein, kyselinu pantotenovou a listovou** a další zdravé látky. Je skvělý při nachlazení, rýmě a viróze. Užívat by ho měli všichni, kdo trpí bolestmi či otoky kloubů.

Podpoří imunitu, odstraní škodliviny z těla a chrání buňky proti volným radikálům a škodlivinám – což v důsledku znamená, že je i prevencí rakoviny, a zpomaluje stárnutí. Obsažený **vitamin K** hraje zase významnou úlohu při budování kostní hmoty a pomáhá předcházet poškození neuronů v mozku.

Šípky také pomohou zbavit se zadržované vody v těle, pročištějí ledviny, játra a močovod. Obsažené minerály mají velmi příznivý vliv na pevnost nehtů a vlasů. Kombinace vlákniny a vitamínu C zas předurčuje šípek jako pomocníka při hubnutí.

Pokud byste nahlédli do rad našich babiček, šípkový čaj doporučovaly na problémy s trávením, hlavně s plynatostí. Vývar z šípků či samotné plody se používaly také při bolestech, silném menstruačním krvácení či při **hemoroidech**. Šípky pomohou i při parodontóze a onemocnění dásní. A to díky kombinaci vápníku, rutinu a vitamínu C. Ideální dobou pro sběr šípků je říjen. Měli byste si na to vybrat den, kdy neprší, protože plody by měly být suché. Vyhněte se šípkům, které rostou kolem frekventovaných silnic. Lepší je jít někam do přírody. Čerstvé šípky můžete uchovávat maximálně dva týdny. Měli byste je rozprostřít v **temnu a teplotě mezi 1 – 5 °C**. Pokud je chcete uchovat na celou zimu, musíte je nasušit, zamrazit nebo zpracovat.

Jestli je máte v plánu **sušit, mělo by to být při teplotě ideálně kolem 50 °C**, a rozhodně to není rychlý proces. Vyplatí se použít na to sušičku a počítejte s tím, že aby byly opravdu suché, budete ji mít zapnutou v kuse možná i několik dní. Nasušené šípky uchovávejte zavřené ideálně ve vzduchotěsných nádobách bez přístupu světla, kde vydrží klidně i do další sezony. Šípek zpracovávejte šetrně, abyste uchovali co nejvíc vitamínu C. Jestliže chcete použít sušené plody, můžete je rozdrtit válečkem, a pak přelít vodou ohřátou do 50 °C. V případě drcených plodů dbejte na odstranění chloupků, které jsou uvnitř, ty mohou vyvolat podráždění sliznice. Z šípků můžete udělat i **marmeládu**, sirup nebo víno.

Pokud chystáte šípkový čaj, měli byste na litr vody použít asi 20 g plodů.

Můžete použít celé čerstvé i sušené plody, které namočíte na 24 hodin do vlažné vody, a následně ohřejete na teplou maximálně 50 °C. Scedíte přes plátno nebo plastový cedník a pijete.

Kostarika

Kostarika (španělsky Costa Rica nebo plným názvem República de Costa Rica, český doslovný překlad Bohaté pobřeží) je republika ve Střední Americe. Sousedními státy jsou na severu Nikaragua a na jihu Panama. Západní pobřeží Kostariky omývají vody Tichého oceánu, východní Karibské moře. Poprvé bylo území Kostariky prozkoumáno španělskými conquistadory a objeviteli v raném 16. století, kolonizace se odehrála až v roce 1563. Po dobu španělské nadvlády byla Kostarika součástí guatemalského generálního kapitanátu. V první polovině 19. století byla Kostarika spolu s ostatními státy sjednocena do Unie středoamerických států.

Na té vyhlásila v roce 1821 a později v roce 1838 samostatnost.

Páteří země jsou tři pohoří, která se táhnou souvisle od severozápadu k jihovýchodu celým územím státu; jsou to Cordillera de Guanacaste, Cordillera Central a Cordillera de Talamanca.

Nejvyšší horou Kostariky je 3 820 metrů vysoká hora Chirripó v pohoří Cordillera de Talamanca. Pohoří tak oddělují od sebe dvě nížiny, které se nacházejí na severu a na západě. Ve střední části země je pánevní oblast zvaná Centrální údolí, kde žije většina obyvatelstva země.

Větší část nížin v okolí oceánu je pokryta mokřinami a bažinami. Karibské pobřeží je poměrně málo členité, naopak pacifické pobřeží je tvořeno několika většími poloostrovy a zálivy.

Kostarika se stala první středoamerickou zemí, která začala vyvážet do světa banány a kávu, což dodnes táhne kostarické hospodářství. Vhodnou situaci nastartovala osvícená vláda v 19. století, která nabídla bezplatně půdu všem, kteří se zavázali pěstovat kávu na vývoz, což paradoxně ve 20. století přineslo zemi stabilitu. Není zde stejná situace jako v okolních zemích, kde většinu půdy vlastní pár nejbohatších statkářů. V 80. letech 20. století však byla země zasažena ekonomickou krizí spojenou s poklesem světových cen kávy a banánů, kterou následovala vysoká inflace, jež ještě více podlomila hospodářství země.

Kostarika se odlišuje od jiných zemí svým jasným důrazem na vzdělávání. Tomu se věnuje rovnou 14 článků Ústavy. Podpora vzdělávání a vytváření příznivých podmínek pro vzdělávání obyvatel je vnímáno jako první povinnost státu.

Zdroj: wikipedia

Rozloučili jsme se: Langrová Miluška, Hanáková Eva, Meisnerová Jolana, Jokešová Božena.

Jakub Arbes – Trilobit

Novela kulturně historická (1890)

V nevelkém, vcelku však dosti elegantně, ačkoli poněkud bizarně upraveném salonku – v prvním patře známého malostranského domu „U Splavínů“ – přechází volným krokem muž vysoké a statné postavy. Zažloutlé paprsky zářijového slunce odpoledního vnikají spuštěnými záclonami do salonku jen matně; přesto lze předměty rozeznati dosti zřetelně.

Celek nasvědčuje prosté eleganci. Nábytek je vkusný, ale tu a tam postřehnouti lze mnohou víceméně nápadnou věc, kterou bys marně hledal v pražských bytech vůbec. Na první pohled bys řekl, že je to skromný útulek zchudlého šlechtice nebo dvořana, který stůj co stůj chce zachovati dekorum svého stavu; leč po bedlivějším rozhlédnutí nabyt bys přesvědčení, že mnohé předměty jsou zcela všední, kdežto jiné, zejména drobnější okrasy a ozdůbky, vůbec věci snadněji přenosné, že nasvědčují vkusu vybroušenému, ale v Praze neobvyklému, ba snad i neznámému.

Kulturní historik, znající vkus čelnějších národů evropských různých dob, byl by zde postřehl mnohou zajímavou a charakteristickou drobností kavalírskeho přepychu francouzského z doby před velikou revolucí, ale zároveň také mnohou z dob pozdějších, najmě po pádu Napoleonově.

I člověk v saloně přecházející působí celým svým zjevem cize. Pokud lze v matném světle rozeznati, je to muž asi třicetiletý, v elegantním černém šatě. Hladce oholená, výrazná tvář markantních, ale rozmrzelou únavu prozrazujících rysů se širokým čelem a klidným pohledem působí vcelku příjemně a prozrazuje člověka zdravím kypícího, vůbec organismus houževnatý. Celé držení těla a vůbec veškeré chování muže toho jeví právě chladnou odměřenost, která se zračí zároveň i ve tváři, jeví onen druh ztuhlosti, která každým okamžikem může roztáti v lehoučký, sotva pozorovatelný úsměv nejoddanější úslužnosti, jenž bývá nejčastěji vlastním dvořanům. Mnohé nasvědčuje, že muž ten strávil větší čas mužného věku svého v kruzích, uvyklých obřadní dvorní etiketě, a přece se zdá, že je to muž nadmíru samostatný, pevný, odhodlaný, s neobyčejnou energií vůle, tudíž muž v nejvlastnějším slova toho smyslu.

Dopoledne meškal asi hodinu v královském zámku hradčanském. Před jedenáctou hodinou zámek opustil, prošel loudavým krokem Ostruhovou ulicí a octnův se ve svém bytě – nudí se již neméně než tři hodiny.

Zpočátku chtěl něco pracovati. Vešel do pokojíku těsně vedle salonku a zasedl za velký podlouhlý stůl, na němž je rozloženo a rozházeno náčiní kresličské: napjatý na prkně papír, lineály, tužky, kružidla, tuše, mističky s rozetřenou tuší a jinými barvami atd. Nad stolem na stěně visí veliká mapa Čech. Na stole samém leží po jedné straně dosti podrobná mapa krajiny křivoklátských lesů; tu a tam je viděti nějaký kus papíru, popsaný číslicemi – patrně různými rozpočty.

Znalec – jichž v tu dobu, tj. r. 1835, kdy nebylo v Čechách železnic, nebylo mnoho – byl by po prvním rozhlédnutí se po stole, zejména pak po prozkoumání některých plánů, zčásti již dokončených, poznal, že jsou to první, ale přesné a důkladné pokusy o vytyčení železné dráhy z Prahy do krajiny křivoklátské, popřípadě až do Plzně.

Muž v salonku přecházející nebyl tudíž šlechticem, žijícím bezúčelně na útraty pověsti svých předků, ani pouhým dvorním kavalírem, konajícím služby etikety, nýbrž mužem práce v tu dobu nepříliš vděčné, poněvadž byla skoro beze vzorů a prováděna doposud ještě takřka jen pokusně.

Znalce byla by v pracovně překvapila i vybraná, skoro možno říci vzorná knihovna nejslavnějších děl matematických a inženýrských, francouzských a anglických – zřejmý to důkaz, že zajímavý muž, zabývající se, ať již z vlastního popudu pro pouhou zábavu, nebo z řemesla pro praktickou potřebu, vytyčováním železné dráhy, přikročil k úkolu tomu po důkladných předběžných studiích odborných. Avšak tentokrát práce mladého muže netěšila. Sotva zasedl za pracovní stůl a vzal tužku do ruky, aby na rozdělaném plánu tu a tam něco změnil nebo poopravil, ihned zase tužku odložil a zadíval se kamsi do prázdna. Buď byl unaven, nebo rozmrzen, anebo roztržitý. Chvílemi pozívoval, pak vstal, přešel jednou nebo několikrát po jizbě, načež zastavil se u okna a zadíval se na Malostranské náměstí. Nicméně i to jej po chvíli omrzelo; počal prsty bubnovati po skle a netrpělivě přešlapovati, až pak konečně prudce se od okna odvrátil, zamířil k nejbližší skříni s knihami a otevřev ji, přehlížel rozmrzele hřbety knih. Dlouho nemohl buď najít, co hledal, nebo se nemohl rozhodnouti.

Posléze sáhl po jedné knize zdánlivě bezděky, vytáhl ji ze skříně a rozevřev ji, počal se v listech jejích probírat. Po několika minutách však ji zase zavřel, uložil a sáhl po jiné knize, s kterou opakoval totéž, až vystřídal asi deset knih, a konečně s jednou v ruce odebral se z pracovny do salonku, kde usedl do křesla a přes šero zde panující jal se čísti. Četl skoro čtvrt hodiny, ale nápadně roztržitě. Každou chvíli pohlédl ke dveřím nebo k oknům, jako by jej každý sebenepatrnější šelest vyrušoval nebo jako by očekával nějakou návštěvu. Posléze rozmrzen vstal a mrštiv knihou do křesla, začal přecházeti.

V okamžiku, kdy jsme mu počali věnovati pozornost, přechází již neméně nežli dvě hodiny. Nesčetněkrát se za tu dobu zastavil u okna a poodhrnuv záclonu zadíval se na ulici, nesčetněkrát pohlédl k rafijím velikých nástěnných hodin; nesčetněkrát zrak jeho utkvěl na některé bezvýznamné maličkosti – a nic, pranic neupoutalo jeho pozornost déle několika okamžiků. Konečně usedl zase do křesla a zadíval se do země. Asi po čtvrt hodině byl z dumání vyrušen rupavým zvukem, jako by vystupoval někdo po schodech. Živě upřel oči, aniž by se pohnul, ke dveřím.

V tom zazněl zvenčí přitlumený zvonivý hlas ženský, vypravující komusi cosi s neobyčejným chvatem, ba rozčilením.

Muž v křesle zbystřil sluch, ale nepostřehl, jak se zdálo, ani slova. Po několika minutách hlas přede dveřmi umlkl; ale hned poté bylo slyšeti, kterak někdo strká klíč do klíčové dírky, jak opatrně klíčem otočil a pootevřev dveře, vešel po špičkách do předsínky, z které se vchází do salonu.

Muž v křesle ani nyní se nepohnul; ale upíral zrak svůj upřeně na dveře, jako by čekal, brzo-li se otevrou. Do předsínky vešedší osoba tam chvíli něco hledala, načež se připlížila ke dveřím do salonu vedoucím, vzala za kliku a opatrně a co možno bez hluku pootevřela. Mezi dveřmi objevil se boubelatý červenolící obličej asi třicetileté ženštiny s živýma očima, lehounce zahnutým nosem a odulými zdravými rty, kolem kterých pohrává právě šelmovsky úslužný úsměv. Zhlédnuvši muže v křesle, změnila sice výraz tváře v úslužnou opravdovost, ale zároveň vklouzla do salonu, aniž by dbala opatrnosti, s jakou původně vstupovala, aby nevyrušila. Oblečena je v prostý, ale čistěoučkový šat městský: kartonová sukně je skoro všechna zakryta sněhobílým fěrtochem, bleděmodrými hvězdičkami zdobeným, buclaté tělo s kyprými nadry vězí v ozdobně olemovaném kabátku – na hlavě bleděžlutý šáteček s hnědou obrubou – na nohou černé střevíčky s červenými mašličkami.

Vcelku zjev dosti příjemný, polokoketní a poloopravdová žena z lidu – čilá, živá, úslužná, o vše dbalá, do únavy pracovitá... A v témže okamžiku, kdy pootevřevši dveře, zhlédla muže v křesle, popustila uzdu své bodře úslužné výmluvnosti.

„Ah, monsiňór, nix travajle!“ zvolala přitlumeně skoro s jásotem, a vklouznuvši do salonu, s úžasnou živostí pokračovala: „Bon žúr – bon žúr, monsiňór...! Já se jen přicházím pozeptat, zdali monsiňór nix wollen... Ah, to je – zdali monsiňór nix – vule vú...“

Tvář osloveného přelétl lehounký úsměv. Opětoval pozdrav přívětivým pokynutím hlavy, načež upíral zrak svůj na švadronící ženu s oním výrazem ve tváři, z kterého bylo lze rovněž tak snadno vyčísti uspokojení jako vybidnutí, aby ve švadronění pokračovala.

„Ah, malér, veliký – grand malér, milý, dobrý pane monsiňór!“ spustila ženština a bodře úslužný výraz tváře změnil se ve výraz zpola truchlivý, ba bolestný. „Jak jen bych to šikovně pověděla! Tedy jak já vom haus aus – pryč... tu ajn karúsl mit šval – dé šval – toť se rozumí v kalupu ujíždí... A chlapec – bubrle – só grand (při tom ukázala od země zvýši stolu) běží přes cestu a bác – před švaly a karúsl – a švali i karúsl přes anfán – pryč a pryč... ‚Š'Marjá-Josef! Mondié!‘ křičím a vidím, jak se bubrle válí a řve – (při tom napodobila dětský pláč a posunky dávala najevo, jak se dítě po zemi válí). A naštěstí – Dié je grand – bubrle – anfán – nix gemacht, prachnix – – –“

Čtenář zajisté nepoměrně spíše porozumí, co chtěla švadronící žena vypravovati, nežli muž, kterého oslovovala monsiňór a který s neobyčejnou účastí, ba napětím naslouchal, a živé a významné posunky, jimiž vypravující své kusé líčení provázela, tak bedlivě sledoval, až pochopil aspoň v podstatě, oč jde. Porozuměl-li úplně nebo jen částečně anebo snad docela falešně, nebylo možno zjistiti; tvář jeho posléze se vážně protáhla, ba skoro zachmuřila, jako by byl vyrozuměl, že dítě přišlo k úrazu.

Švadronící žena však ve své hatmatilce, provázené nejživější, výraznou, mnohdy ovšem i komickou mimikou, pokračovala. Vypravovala a naznačovala, kterak dítě popadla a odnesla do nejbližšího domu, jak přiběhli ustrašení a polekaní rodičové, jak se tvářili a chovali a jak děkovali. A když pak se domnívala, že monsiňór porozuměl, ukončila švadronérství své obvyklou otázkou:

„Monsiňór – wollen nix? – vule vú?“

Monsiňór, jenž až dosud ani slova neproněsl, ba ani úst k řeči nesešpulil, kvapně přikývl, načež oběma plochýma rukama přešel několikrát před svým obličejem, jako by mimicky naznačoval mytí.

Žena okamžitě pochopila.

„Ah, lavoar – vodu – chce monsiňór?! Hned, hned a také čistý mušoar... Monsiňór vule vú – promenad?“

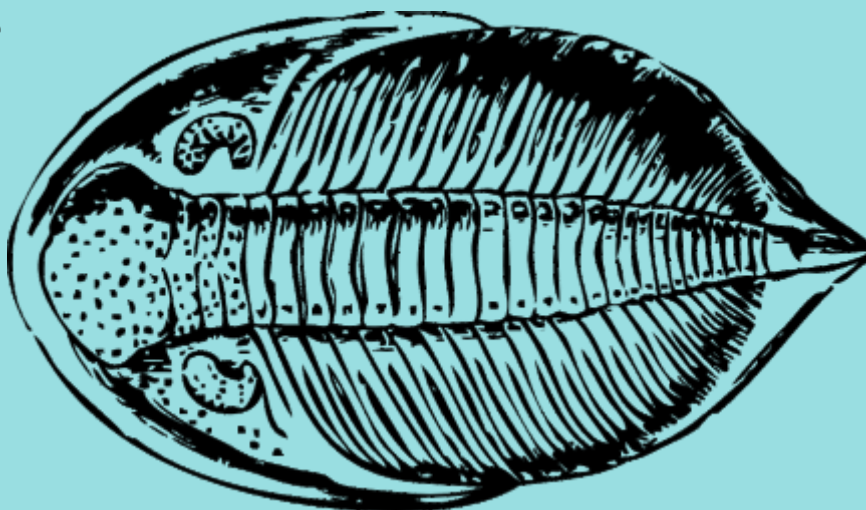
Monsiňór zase jen přikývl a žena střelhitě odkvapila do předsínky.

Po chvíli se vrátila.

Teprve nyní vstal i monsiňór a ozval se po francouzsku. Mluvil pomalu a co možno zřetelně, vypomáhaje si, aby se stal srozumitelným, taktéž posunky. Nazýval ženu madame Babette a uděloval rozkazy pro večer. Madame Babette naslouchala napjatěji a pozorovala každý posunek monsiňóruv nepoměrně bedlivěji, nežli činil on, když snažila se ona něco povědět, a přes to vše, že monsiňór neproněsl ani jediného slova německého, tím méně českého, porozuměla důvtipná madame Babette konečně všemu, co si přál...

Monsiňór uspořádal svou toaletu a asi po čtvrt hodině opustil byt, v němž zůstala madame Babette, aby poklidila a upravila, čeho bylo třeba.

Dokončení v příštím čísle

1.11.1925 se narodila **Růžena Grebeníčková** (+1997). Spisovatelka, překladatelka, literární teoretička a historička, manželka filosofa Karla Kosíka, nikdy, ani jako představitelka poválečného komunistického mládí, nešlapala podle přikázaných not. Po srpnové okupaci vyloučená ze strany směla sice zůstat u odborné práce v Ústavu české literatury ČSAV, až do 80. let ale nesměla veřejně publikovat. Zabývala se ruskou, německou a rakouskou (např. Robert Musil) i románskou a českou literaturou 18. až 20. století. Významný je její výzkum díla K.H.Máchy, Karla Sabiny a J.V.Friče (spolu s K. Kosíkem) a především studie "Nesouměřitelný výtvar (Goethův Faust)", v Knize o Faustovi, kterou v roce 1982 připravil Jindřich Pokorný. Tento výbor z Fausta znamenal v tehdejší zamřelé literární krajině Československa neuvěřitelný průlom a inspiroval například legendární nastudování Fausta v Divadle na okraji, na němž se Růžena Grebeníčková dramaturgicky podílela.

1.11.1930 se narodila herečka **Jiřina Třebická** (+2005). Začínala jako tanečnice, k činohře ji přivedl Jan Kačer v Divadle Petra Bezruče v Ostravě a on ji také přivedl do Činoherního klubu v Praze. Třebická byla od mládí charakterní herečkou využívající ironii, poezii, nadsázku a grotesknost. Hrála v desítkách inscenací své domovské scény, s níž je spojená i její filmová kariéra. Poprvé si zahrála zdravotní sestru v psychologickém dramatu Evalda Schorma Návrat ztraceného syna (1966) s Janem Kačerem, Janou Brejchovou a také Jiřím Menzelem v titulních rolích, manželku truhláře a brigádníka Drobečka (František Řehák) v Menzelově trezorovém filmu Skřivanci na niti (1969) a v roce 1968 vytvořila titulní roli profesorky a spisovatelky Olgy Machové v Mášově dramatu Ohlédnutí. Za tuto roli získala Cenu Trilobit 1968.

3.11.1910 se narodil **Karel Zeman**, filmový režisér, scenárista, výtvarník (+1989).

Jako filmař začínal za války v legendárním zlínském trikovém ateliéru; první film, který zde realizoval, byl poetický snímek Vánoční sen, který v roce 1946 získal na MFF v Cannes Cenu za nejlepší loutkový film. Loutkový pan Prokouk se v krátkých epizodách s anekdotickou pointou obracel k divákům s nejrůznějšími aktuálními problémy. Nesmrtelným se stal Karel Zeman dalšími filmy, mezi nimiž vynikla Cesta do pravěku, Vynález zkázy (mj. Velká cena EXPO 1958, Státní cena), Baron Prášil, Bláznova kronika, Ukradená vzducholod, a mnohé další. Množství vyznamenání a cen, které získaly Zemanovy filmy na festivalech celého světa, jsou důkazem nesmírné obliby tohoto tvůrce. Pro své jedinečné umění, jímž objevuje kouzelný svět fantazie, bývá Zeman často nazýván pokračovatelem Georgese Méliése.

3.11.1930 se narodila novinářka a překladatelka **Věra Šťovíčková-Heroldová** (+2015). Svou profesní dráhu spojila s československým rozhlasem, pro který připravila v 50. a 60. letech desítky reportáží především z Afriky a o svém africkém angažmá vydala také několik knih. Z rádia ji vyhodili hned roku 1970, renomovaná a mezinárodně uznávaná reportérka se jednu dobu musela živit jako uklízečka. Podepsala Chartu 77, nepřestala psát a překládat a publikovala pod jmény přátel. Jejím manželem byl etnolog a orientalista Erich Herold (1928–1988), zaměstnanec Náprstkova muzea. Společně s ním Věra Šťovíčková napsala knihu o africkém orálním umění a přeložili do češtiny klasickou knihu Jamese Frazera Zlatá ratolest.

5.11.1890 se narodil malíř, grafik, ilustrátor a scénograf **Jan Zrzavý** (+ 1890). Významný představitel avantgardy nastupující začátkem 20. století byl členem sdružení Sursum, Spolku výtvarných umělců Mánes a od roku 1923 Umělecké besedy. Byl ale samouk – jeho akademií byly především cesty do Paříže a do Bretaně. Od 30. let spolupracoval jako scénograf s Národním divadlem, po válce působil i jako vysokoškolský pedagog. Z významných obrazů uveďme aspoň Královnu moří nebo Kleopatru.

9.11.1980 zemřela **Toyen** (vlastním jménem **Marie Čermínová**), malířka a grafička (*1902).

Česko-francouzská malířka, představitelka evropského surrealismu, je významnou osobností české kultury, ačkoliv většinu života prožila v Paříži. Patří mezi nejsvobodnější umělce první poloviny 20. století. Zásadní pro její život i tvorbu bylo celoživotní přátelství s Jindřichem Štyrským. Společně se připojili k avantgardnímu sdružení mladé české generace Uměleckému svazu Devětsil. Roku 1925 odjeli do Paříže; Toyen se přátelila s André Bretonem, po návratu z Paříže byla u vzniku Skupiny surrealistů v ČSR. Jindřich Štyrský v roce 1942 zemřel. Podle norimberských zákonů byla díla surrealistů zakázána. Toyen zachránila život malíři a spisovateli židovského původu Jindřichu Heislerovi, ukrývala ho ve svém bytě před deportací do koncentračního tábora.

V roce 1947 ale Toyen spolu s Heislerem opustili Československo v obavě před blížící se další totalitou. Její snové, dráždivé imaginativní obrazy i provokativní ilustrace se dnes na aukcích draží za astronomické částky. Podstatné je ale poselství tohoto díla – vnitřní neklid, neuzavřenost, tajemnost...

9.11.1930 se narodil **Ivan Moravec** (+ 2015). Světově proslulý český klavírista a osobnost soudobé české hudební interpretace byl zařazen do edice Velcí klavíristé 20. století vydavatelství Philips Classics a v médiích byl přezdíván „básníkem klavíru“ či „pianistou pianistů“. Ivan Moravec byl rovněž profesorem pražské HAMU. Převzal styl výuky své učitelky Ilony Štěpánové-Kurzové. Mezi jeho žáky se zařadili pianisté Boris Krajný, Václav Mácha, a další.

11.11.1930 se narodil filmový režisér **Antonín Moskalyk** (+2006). Antonín Moskalyk byl celý život zaměstnán v Československé televizi jako režisér a scenárista a je podepsán pod půl tisícovkou tv pořadů. Jeho proslulost ale založily filmy, a to především hned první dva, oba podle literární předlohy Arnošta Lustiga a oba z druhé poloviny 60. let: Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou a Dita Saxová. Pozornost vzbudila jeho tv verze Němcové Babičky z roku 1971 podle scénáře tehdy již zapovězeného Františka Pavlíčka. A současní tv diváci znají především jeho Četnické humoresky.

12.11.1930 se narodil český violoncellista **Alexandr Večtomov** (+1989). Alexandr Večtomov začal svou hudební dráhu v Sukově triu, v Českém triu převzal violoncellový part po Miloši Sádlovi a působil zde až do smrti. Patřil mezi významné sólové a koncertní hráče v Československu i v zahraničí, nahrál mnoho skladeb na LP a CD, pro rozhlas i televizi. Ve své době byl považován společně s Milošem Sádlem za jednoho z nejvýznamnějších českých violoncellových interpretů. Byl pověstný svou téměř nenapodobitelně líbeznou hrou.

14.11.1930 se narodil zpěvák **Richard Adam** (+2017). Bratranec herečky Jaroslavy Adamové byl jednou z největších hvězd českého swingu 50. let 20. století. Největší slávy dosáhl na přelomu 50. a 60. let 20. století. Na svém kontě má cca 330 nahraných písní, nejúspěšnější byla Tina Marie, populární byly Cestář, Můj strýček, Měsíc ve víně a mnoho dalších.

29.11.1930 se narodil herec **Bořík Procházka** (+2013). Po několika mimopražských angažmá přešel v roce 1966 do Divadla za branou. Po jeho zákazu přešel do Divadla Na Zábradlí, hrál v Činoherním klubu a ve Švandově divadle. Hostoval na mnoha dalších scénách včetně Národního divadla (např. v Krejčově adaptaci Fausta). Často hrál i ve filmech a televizních inscenacích a seriálech, připomeňme snímky Božská Ema (r. J. Krejčík), Slavnosti sněženek (r. J. Menzel), Jára Cimrman ležící, spící (r. L. Smoljak), a další. Za postavu Sira v divadelním zpracování hry Garderobiér získal cenu Svazu dramatických umělců (1988).

29.11.1945 se narodila herečka **Hana Maciuchová**. Od roku 1969 byla členkou Divadla za branou a od roku 1971 hraje v Divadle na Vinohradech. V poslední době zaujala např. v inscenaci Studia DVA Na konci duhy, kde ztvárnila herečku Judy Garlandovou. Je známá ze svých rolí v televizních seriálech – např. Krkonošské pohádky, Žena za pultem, nebo Nemocnice na kraji města. Hrála i ve filmech Samotáři, Lucie, postrach ulice, Člověk proti zkáze a Únos domů.

30.11.1925 se narodil režisér **Vojtěch Jasný** (+2019). Vojtěch Jasný byl česko-americký scenárista, filmový režisér, fotograf a vysokoškolský pedagog. Je jednou z významných osobností české kinematografie 60. let 20. století, představitelem tzv. nové vlny. Svou celoživotní tvorbou si získal mezinárodní věhlas. Největší úspěch vzbudil jeho film Až přijde kocour z roku 1963. Jeho posledním filmem z 60. let se stal trezorový snímek Všichni dobří rodáci z roku 1968. Po srpnové invazi emigroval a točil v Rakousku, ve Spolkové republice Německo, Jugoslávii, později ve Finsku, Francii, v Kanadě a v USA. V zahraničí natočil celkem 29 filmů. Od roku 1984 žil v USA. Jako vysokoškolský pedagog působil na univerzitách ve Vídni, Salzburku, Mnichově a New Yorku. Po sametové revoluci se vrátil zpět do vlasti, v roce 1991 zde natočil film Proč Havel? a roku 1999 svůj poslední celovečerní film Návrat ztraceného ráje. Vojtěch Jasný získal za film Všichni dobří rodáci na Filmovém festivalu v Cannes roku 1969 cenu za nejlepší režii. Za svá díla sbíral ocenění na filmových festivalech v Cannes, San Sebastianu, Berlíně a mnoha dalších.

Kdysi se říkalo, že dobrý kamarád, ba snad i lék, je v případě chřipky detektivka. Jak to platí v dnešních časech korony, to není jasné, ale zdá se, že aspoň detektivkou nelze nic pokazit. Tak se podívejme, co nám tento žánr na listopad nabízí.

Andreas Pittler: Vídeňské zločiny 1913 - Případ podivné sebevraždy

Případ podivné sebevraždy je první ze série detektivek současného rakouského autora střední generace s českými kořeny. Každá kniha krimi série Vídeňské zločiny se odehrává v roce, významném pro rakouskou historii, a hlavní postavou je v nich svérázný vyšetřovatel, bonviván a poněkud neúspěšný milovník žen David Bronstein. Skvěle zachycená atmosféra světa staré Vídně, dramatické zápletky, v nichž velkou roli hrají city a vášně, a propojení fiktivních a skutečných historických postav - v této první knize se objevuje mj. plukovník Rédl a pražský novinář Egon Erwin Kisch - jsou zárukou poutavé četby, přinášející zábavu i poučení. Kniha začíná banální sebevraždou jednoho bezvýznamného rakouského vojáka. Na první pohled se zdá být všechno jasné: dobrovolná smrt z nešťastné lásky není nic pro kriminalisty. Ale brzy se ukáže, že jak v případě, tak v životě komisaře Davida Bronsteina není jasného vůbec nic. Překlad Vítězslav Čížek. Nakladatelství **Hejkal**, 220 stran, cca 220 – 289,-Kč
Současně vychází i audiokniha, kterou namluvil Miroslav Táborský.

Další novinky jsou domácí provenience.

Michal Sýkora: Nejhorší obavy

Oblíbená komisařka Marie Výrová ze série Detektivové od Nejsvětější Trojice, kterou znají i televizní diváci, se vrací. Po čtyřech románech se oblíbená vyšetřovatelka Marie Výrová vrací v souboru obsahujícím tři rozsáhlejší povídky. Po odchodu od policie přijala Velká Sova nabídku přednášet na olomoucké univerzitě praktickou kriminologii. Avšak ani poklidná akademická dráha ji neuchrání před kontaktem se zločinem; znovu tak musí spojit síly s bývalými kolegy při vyšetřování, která se jí osobně dotýkají. V povídce „**Před potopou**“ se Marie na popud své studentky Lucie vrátí k devatenáct let staré dopravní nehodě, která možná nehodou nebyla. Zájem o dávno uzavřený případ spustí sled dramatických událostí, při nichž jde jí i Lucii o život. V příběhu „**Životní dílo akademika Plíška**“ se musí vyrovnat se smrtí přítele zavražděného za okolností, jež silně připomínají klasickou „záhadu zamčeného pokoje“. A titulní povídka „**Nejhorší obavy**“ zastihne Marii v Jeseníkách, kde si původně plánovala koupit chatu. Namísto toho se zapojí do případu, jehož aktéry jsou zdejší sukničkář a podnikatel, nevěrná manželka lázeňského doktora a svobodná matka — to vše v čase vyhrocené kampaně před komunálními volbami. V nové knize Michala Sýkory najde čtenář všechno to, kvůli čemu se autorovy romány těší oblibě: komisařku Výrovou, napínavé pátrání, věrohodné postavy, zajímavé prostředí, ale i aktuální společenské otázky. Vydal **Host**, 272 stran, 280 – 330,-Kč

Vyšlo též jako e-kniha.

Krvavý Bronx – povídky

Nejlepší autoři z nakladatelství Host a Druhé město napsali text na motivy z „černé kroniky“, a tak vznikla obsáhlá povídková antologie s názvem Krvavý Bronx. Cejl, Radlas, Bratislavská a okolní ulice si postupně vysloužily neoficiální označení Bronx; sociálně vyloučené lokality se tak říká posledních třicet let. Zprávy a zprávičky, které inspirovaly jednotlivé autory antologie, pocházejí z druhé poloviny 19. století, ale ukazují, že velký nepokoj a sociální napětí nesla v sobě tahle městská část už v časech dávno minulých. Vraždy, krádeže, nelegální potraty končící smrtí, otrava lékárenským jedem, jindy jen bizarní záměny či sňatkové podvody, skoro pokaždé životy žité na hraně existence. **Irena Dousková, Kateřina Tučková, Ludvík Němec, Alena Mornštajnová, Bianca Bellová, Martin Reiner, Michal Konečný, Štěpán Kučera, Dora Kaprálová, Michal Sýkora, Petra Dvořáková, Jan Němec, Petr Stančík, Ondřej Hübl, Václav Kahuda či Petra Soukupová** - to je vskutku současná elita české literatury. Tak nezbyvá než popřát dobré, byť trochu hrůzostrašné, počtení. Nakladatelství **Host** a **Druhé město**, 280 stran, cca 379,-Kč

Vyšlo též jako e-kniha.

Zdroje: www.databazeknih.cz, www.knihydobrovsky.cz, www.hostbrno.cz, www.nakladatelstvi.hejkal.cz

INFORMACE Z DOMOVA

VIDEOHOVORY

Nabízíme spojení s rodinou pomocí videohovorů. V případě zájmu oslovte svého aktivizačního pracovníka na svém patře, případně sociální oddělení.

AKTIVIZAČNÍ SKUPINY

Vzhledem k vládním nařízením jsme nuceni upravit některé aktivity. Ruší se klasická skupinová aktivizace na patrech a kluby. Pracovníci aktivizace se budou snažit zajistit dostatek aktivit v menších skupinách přímo na odděleních.

Schůzka
důvěrníků
s vedením
domova se
uskuteční ve
středu 4.11.2020
od 10:00 v sále.

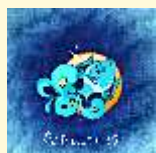

Listopad

Kozoroh - 22. 12. – 20. 1.

Nespěchejte na váš nový protějšek. Potřebuje více času než vy a měli byste ho tolerovat. Vztah není o jedné osobě.

Vodnář - 21. 1. – 20. 2.

Péči by si zasloužila pokožka a pleť. Sychravé počasí pokožce obličje a kůži na rukou dělá větší problémy.

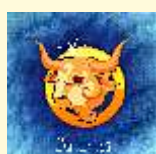
Ryby - 21. 2. – 20. 3.

Pro své zdraví byste mohli dělat víc. Co takhle zkusit pravidelný pohyb? Fyzická aktivita by vám prospěla.

Beran - 21. 3. – 20. 4.

To, co jste si dřív nemohli dovolit v zaměstnání, si s klidem užijete doma. Zrealizujete zajímavé nápady po svém.

Býk - 21. 4. – 21. 5.

Užívejte si jisté volnosti, kterou vám partner dává. Neznamená to však, že budete dovádět s jinými.

Blíženci - 22. 5. – 21. 6.

Detoxikace organismu je na místě. Pomůže vám vyčistit orgány a také případně zhubnout přebytečná kila.

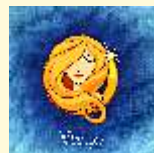
Rak - 22. 6. – 22. 7.

Okolí a blízcí ocení vaši snahu o změnu vizáže. Budou vás podporovat a pomáhat s výběrem oblečení a účesu.

Lev - 23. 7. – 22. 8.

Prospívají vám různé aktivity s přáteli. V rámci možností se zkuste pravidelně vídat a něco společně podnikat.

Panna - 23. 8. – 22. 9.

Planeta Mars na vás má pozitivní vliv a vám se daří posouvat se blíže k vašemu cíli. Čeká vás ocenění.

Váhy - 23. 9. – 23. 10.

Prospěje vám změna jídelníčku, nákup ovoce a zeleniny, plánování zimní dovolené s rodinou.

Štír - 24. 10. – 22. 11.

Máte potřebu si více povídat a rozebírat pocity. Měli byste se naučit takové věci si sdělovat s partnerem navzájem.

Střelec - 23. 11. – 21. 12.

Emoční podporu byste dnes měli poskytnout vy někomu z vašich blízkých. I druzí mají problémy, na které jsou sami.